

Warszawa, dnia 13 lutego 2019 r.

Poz. 173

**UCHWAŁA NR 170
RADY MINISTRÓW**

z dnia 15 listopada 2018 r.

**w sprawie wyrażenia zgody na przedłożenie Komisji Europejskiej projektu aktualizacji
zestawu celów środowiskowych dla wód morskich**

Na podstawie art. 157 ust. 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566, z późn. zm.¹⁾) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów wyraża zgodę na przedłożenie Komisji Europejskiej projektu aktualizacji zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2180 oraz z 2018 r. poz. 650, 710, 1479, 1669 i 1722.

Załącznik do uchwały nr 170 Rady Ministrów
z dnia 15 listopada 2018 r. (poz. 173)

**PROJEKT AKTUALIZACJI
ZESTAWU CELÓW ŚRODOWISKOWYCH
DLA WÓD MORSKICH**

Wstęp

Zgodnie z art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008, str. 19 oraz Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2017, str. 27), zwanej dalej „RDSM”, na podstawie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, przeprowadzonej zgodnie z art. 8 ust. 1 RDSM, państwa członkowskie Unii Europejskiej określają w odniesieniu do każdego regionu lub podregionu morskiego zestaw celów środowiskowych i związanych z nimi wskaźników, odnoszący się do ich wód morskich, w celu ukierunkowania działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu środowiska w środowisku morskim, biorąc pod uwagę przykładowe wykazy presji i oddziaływań, określonych w tabeli 2 w załączniku III do RDSM oraz właściwości określonych w załączniku IV do RDSM. Przy opracowywaniu tych celów i wskaźników państwa członkowskie Unii Europejskiej uwzględniają ciągłe stosowanie odpowiednich, istniejących celów środowiskowych, określonych dla tych samych wód na poziomie krajowym, wspólnotowym lub międzynarodowym, zapewniając wzajemną zgodność tych celów oraz uwzględnianie odnośnych skutków i cech o charakterze transgranicznym w możliwie najszerszym zakresie.

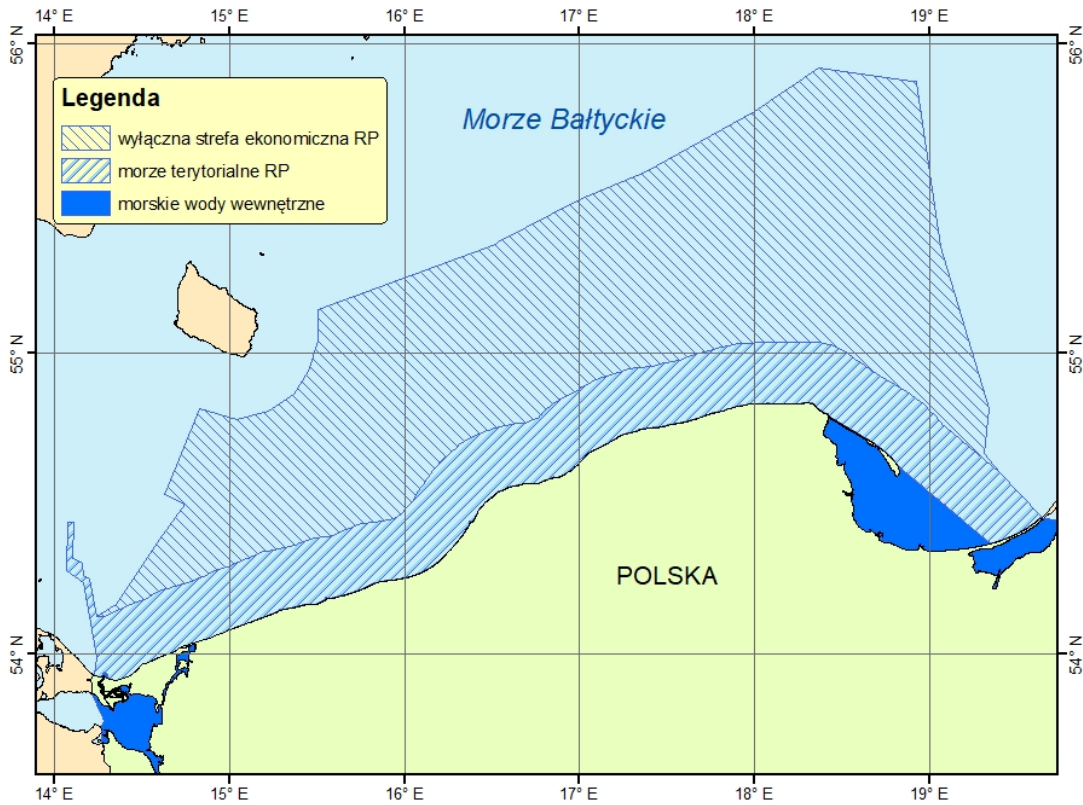
Zestaw celów środowiskowych dla polskich obszarów morskich został opracowany w pierwszym cyklu implementacji RDSM w 2014 r., a następnie przyjęty rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia zestawu celów środowiskowych dla wód morskich (Dz. U. poz. 593), natomiast obecnie przeprowadzono przegląd i aktualizację zestawu zgodnie z art. 17 RDSM oraz art. 157 ust. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 i 2180 oraz z 2018 r. poz. 650, 710, 1479, 1669 i 1722), zwanej dalej „Prawem wodnym”.

Cele przedstawiono zarówno na poziomie poszczególnych cech, jak również na poziomie poszczególnych kryteriów, z uwzględnieniem wszystkich elementów wchodzących w ich skład, zgodnie z decyzją Komisji (UE) 2017/848 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiającą kryteria i standardy metodologiczne dotyczące dobrego stanu środowiska wód morskich oraz specyfikacje i ujednolicone metody monitorowania i oceny, oraz uchylającą decyzję 2010/477/EU (Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2017, str. 43), zwaną dalej „decyzją Komisji 2017/848”. Sformułowano także cele szczegółowe, biorąc pod uwagę poszczególne komponenty ekosystemu – w przypadku cech stanu lub wyodrębnione obszary – w przypadku cech presji.

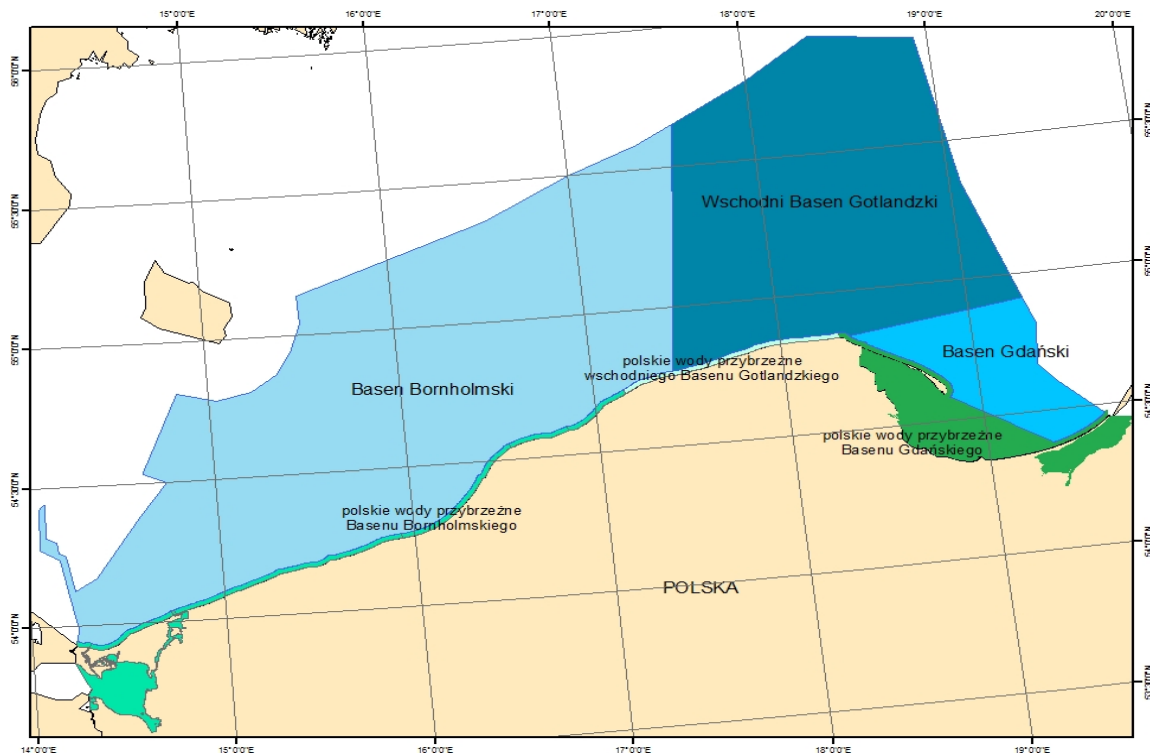
Cele zostały przedstawione w sposób opisowy, a tam, gdzie jest to uzasadnione, odniesiono je do wartości granicznych wyznaczających właściwości typowe dla dobrego stanu, jednak bez wymieniać ich wartości. Podejście to jest wynikiem uwzględnienia opinii Komisji Europejskiej (KE), zawartej w ocenie polskiego raportowania z art. 8, art. 9 i art. 10 RDSM (Article 12 Technical Assessment of the MSFD 2012 obligations Baltic Sea. Poland. August 2017), zwanej dalej „Decyzją Komisji”, że podawanie wartości liczbowych w zestawie celów jest *de facto* podawaniem wartości GES (Good Environmental Status, Dobry stan środowiska), które w opinii KE nie są celami środowiskowymi, natomiast dotyczą właściwości dobrego stanu środowiska morskiego. Zgodnie z opinią cele środowiskowe powinny odnosić się przede wszystkim do wskazania niezbędnej redukcji czynników presji wpływających na brak osiągnięcia GES (najlepiej w formie ilościowej), nie zaś bezpośrednio do granicy GES.

Aktualizacją zestawu celów środowiskowych dla wód morskich objęto wody morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej oraz wód przybrzeżnych, zgodnie z art. 143 Prawa wodnego, oraz wód przybrzeżnych i przejściowych

określonych zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE – Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275) – zwaną dalej „RDW”.

Rys. 1. Polskie obszary morskie Bałtyku uwzględnione w aktualizacji zestawu celów środowiskowych dla wód morskich.

Rys. 2. Podział polskich obszarów morskich Bałtyku na akweny wg HELCOM uwzględnione w aktualizacji zestawu celów środowiskowych dla wód morskich.

RDSM wymaga osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska morskiego, w tym celów środowiskowych, dla wszystkich cech do 2020 r. Z kolei Komisja Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM) przez opracowanie Bałtyckiego Planu Działań założyła osiągnięcie GES do 2021 r. Biorąc jednak pod uwagę 6-letni cykl aktualizacji oceny stanu środowiska morskiego, osiągnięcie zaktualizowanych celów środowiskowych dla wód morskich powinno nastąpić do 2022 r. Wynika to z faktu, że kolejna aktualizacja wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich zostanie przeprowadzona za okres 2017–2022, co umożliwi w praktyce określenie skuteczności działań podjętych dla osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla wód morskich.

Cechy stanu

Cele środowiskowe dla cechy D1

Cele środowiskowe odnoszące się do cech stanu uporządkowano zgodnie z decyzją Komisji 2017/848 według kryteriów odnoszących się do oceny gatunków (D1C1, D1C2, D1C3, D1C4 i D1C5), a także siedlisk pelagicznych (D1C6) i bentosowych, które są oceniane na podstawie kryteriów odnoszących się do cechy D6 (kryterium D6C4 oraz D6C5).

Cele środowiskowe dla cechy D1 zostały określone na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów oraz jako cele szczegółowe dla komponentów ekosystemu i odnoszących się do nich wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich. Cele odnoszą się do wszystkich obszarów przeprowadzenia oceny, chyba że stwierdzono inaczej w tabeli.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D1 ustala się na rok 2022.

Cecha D1 – <i>Utrzymana jest różnorodność biologiczna. Jakość i występowanie siedlisk oraz rozmieszczenie i różnorodność gatunków odpowiadają dominującym warunkom fizjograficznym, geograficznym i klimatycznym regionu Morza Bałtyckiego.</i>	
Cel dla cechy: Zredukowanie lub utrzymanie presji antropogenicznej na poziomie zapewniającym utrzymanie naturalnych siedlisk, w których zachowana jest naturalna różnorodność biologiczna występujących elementów biotycznych, również w łowiskach, i jest zapewniona ochrona siedlisk w ramach obszarów chronionych Natura 2000.	
Kryterium D1C1 (podstawowe): Współczynnik śmiertelności na gatunek z przyłówów znajduje się poniżej poziomu, który zagraża gatunkom, więc jest zapewniona jego długoterminowa żywotność.	
Cel środowiskowy: Poznanie skali przyłowu gatunków wymienionych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą ptasią”, i dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102), zwanej dalej „dyrektywą siedliskową”, w celu wdrożenia środków minimalizujących jego skutki oraz przywrócenia i utrzymania naturalnych, stabilnych populacji gatunków.	
Kryterium D1C2 (podstawowe): Liczebność populacji gatunków nie ucierpiała z powodu oddziaływań antropogenicznych, więc jest zapewniona jej długoterminowa żywotność.	
Cel środowiskowy: Celem jest utrzymanie liczebności populacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej, odpowiadających naturalnym warunkom fizycznym, geograficznym i klimatycznym, przez dążenie do zredukowania głównych czynników zmniejszających liczebność lub dobrostan populacji gatunków, takich jak: przyłów w sieci rybackie, bezpośrednia eliminacja ze środowiska czy wprowadzanie do środowiska substancji biogennych, syntetycznych, niesyntetycznych oraz źródeł energii, w tym hałasu podwodnego.	
Komponent ekosystemu/wskaźnik	Cele szczegółowe dla komponentu
ssaki	Ograniczenie antropopresji, a w szczególności działalności związanej z niepokojeniem w miejscach odpoczynku i żerowania w celu zapewnienia możliwości naturalnego i niezakłóconego bytowania gatunku.
Liczebność populacji i trend liczebności foki szarej	

Cecha D1 – Utrzymana jest różnorodność biologiczna. Jakość i występowanie siedlisk oraz rozmieszczenie i różnorodność gatunków odpowiadają dominującym warunkom fizjograficznym, geograficznym i klimatycznym regionu Morza Bałtyckiego.	
ptaki Wskaźnik zmian liczebności zimujących ptaków wodnych Wskaźnik zmian liczebności lęgowych ptaków wodnych	Ograniczenie antropopresji, a w szczególności działalności związanej z niepokojeniem gatunków w miejscach lęgu, odpoczynku i żerowania w celu zapewnienia możliwości naturalnego i niezakłóconego bytowania gatunków ptaków morskich.
ryby Indeks stanu ichtiofauny (SI) dla wód przejściowych	Cele dla wód przejściowych: Ograniczenie nadmiernej eksploatacji gatunków ryb w wodach przejściowych do poziomu naturalnego zróżnicowania gatunkowego oraz liczebności, struktury wielkościowej oraz wiekowej gatunków zidentyfikowanych jako kluczowe.
Kryterium D1C3 (drugorzędne): Właściwości demograficzne populacji (np. wielkość ciała lub struktura klas wiekowych, stosunek płci, wskaźnik płodności i wskaźnik przeżywalności) gatunków wskazują na zdrową populację, która nie ucierpiała z powodu oddziaływań antropogenicznych.	
Cel środowiskowy: Celem jest utrzymanie stanu populacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej, odpowiadającego naturalnym warunkom fizycznym, geograficznym i klimatycznym przez zredukowanie głównych czynników presji, takich jak: niepokojenie gatunków, bezpośrednia eliminacja ze środowiska, w tym przyłów w sieci rybackie oraz wprowadzanie do środowiska substancji biogenych, syntetycznych i niesyntetycznych.	
Komponent ekosystemu/wskaźnik	Cele szczegółowe dla komponentu
ssaki Stan reprodukcji foki szarej	Ograniczenie poziomu antropopresji związanej z niepokojeniem gatunku oraz wprowadzaniem do środowiska substancji niebezpiecznych w celu umożliwienia prawidłowej reprodukcji foki szarej w polskich obszarach morskich.
ptaki Wskaźnik produktywności bielika	Utrzymanie lub zwiększenie produktywności bielika przez utrzymanie lub zmniejszenie obecnego poziomu antropopresji związanych z wprowadzaniem do środowiska związków syntetycznych i niesyntetycznych oraz niepokojeniem w miejscach lęgu.
ryby Indeks wielkich ryb (LFI 1)	Cele dla otwartego morza: Ograniczenie nadmiernej eksploatacji gatunków ryb strefy otwartego morza do poziomu osiągnięcia naturalnego udziału ryb o dużych rozmiarach i biomasy w strukturze zbiorowisk ryb.
Kryterium D1C4 (podstawowe): Zasięg gatunków i, w stosownych przypadkach, struktura jest zgodna z dominującymi warunkami fizjograficznymi, geograficznymi i klimatycznymi.	
Cel środowiskowy: Rozmieszczenie geograficzne i zasięg występowania gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej powinny uzyskać zbliżony do naturalnego zasięg i stan przez dążenie do zredukowania głównych czynników presji, takich	

Cecha D1 – Utrzymana jest różnorodność biologiczna. Jakość i występowanie siedlisk oraz rozmieszczenie i różnorodność gatunków odpowiadają dominującym warunkom fizjograficznym, geograficznym i klimatycznym regionu Morza Bałtyckiego.	
jak: niepokojenie gatunków, bezpośrednia eliminacja ze środowiska, w tym przyłów w sieci rybackie, czy wprowadzanie do środowiska substancji biogennych, syntetycznych oraz niesyntetycznych.	
Komponent ekosystemu/wskaźnik	Cele szczegółowe dla komponentu
ssaki Występowanie foki szarej	Utrzymanie lub zmniejszenie obecnego poziomu antropopresji zapewniającego utrzymanie zasięgu występowania foki szarej co najmniej na bieżącym poziomie.
ryby Indeks stanu ichtiofauny (SI) dla wód przejściowych	jak dla kryterium dla cechy D1C2
Kryterium D1C5 (podstawowe): Siedlisko gatunku posiada niezbędny zakres i warunki umożliwiające wspieranie różnych etapów w historii życia danego gatunku.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie czynników presji związanych z trwałymi i czasowymi zmianami w obrębie siedlisk i wprowadzaniem do środowiska substancji biogennych, syntetycznych, niesyntetycznych oraz energii, w tym hałasu podwodnego. Podjęcie kroków w rewitalizacji zdegradowanych obszarów morskich oraz ochrony zagrożonych biotopów.	
Kryterium D1C6 (podstawowe): Stan typu siedliska, w tym jego struktura biotyczna i abiotyczna oraz jej funkcje (np. jej typowy skład gatunków, a także ich względna liczebność, brak szczególnie delikatnych lub wrażliwych gatunków lub gatunków zapewniających kluczową funkcję, rozmiar struktury gatunków) nie odniósł szkody z powodu oddziaływań antropogenicznych.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanych z wprowadzaniem do środowiska substancji biogennych, syntetycznych, niesyntetycznych oraz materii organicznej, w celu przywrócenia naturalnej struktury oraz funkcji siedlisk pelagicznych.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
MSTS – struktura wielkościowa i całkowite zasoby zooplanktonu	Basen Gdański: Utrzymanie lub zmniejszenie presji związanych z wprowadzaniem do środowiska substancji biogennych, syntetycznych, niesyntetycznych oraz materii organicznej, w celu utrzymania struktury wielkościowej oraz całkowitej biomasy zooplanktonu na obecnym poziomie.
Chlorofil „a”	jak dla kryterium D5C2
CyaBI – zakwity sinic	Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza w celu ograniczenia nadmiernego rozwoju toksycznych zakwitów sinic.
Dia/Dino – wskaźnik okrzemkowo-bruzdnicowy	Niezwiększanie poziomu substancji biogennych oraz materii organicznej w środowisku w celu utrzymania lub zwiększania udziału okrzemek w stosunku do udziału bruzdnic w strukturze fitoplanktonu.
Kryterium D6C4 (podstawowe): Zakres utraty typu siedliska wynikający z oddziaływań antropogenicznych nie przekracza określonego odsetka naturalnego zasięgu siedliska w ocenianym obszarze.	

Cecha D1 – *Utrzymana jest różnorodność biologiczna. Jakość i występowanie siedlisk oraz rozmieszczenie i różnorodność gatunków odpowiadają dominującym warunkom fizjograficznym, geograficznym i klimatycznym regionu Morza Bałtyckiego.*

Cel środowiskowy: tak jak cele dla cechy D6.

Kryterium D6C5 (podstawowe): Zakres negatywnych skutków oddziaływań antropogenicznych na stan typów siedlisk, w tym zmiany ich biotycznej i abiotycznej struktury i jej funkcji (np. jej typowego składu gatunków, a także ich względnej liczebności, braku szczególnie delikatnych lub wrażliwych gatunków lub gatunków zapewniających kluczową funkcję, struktury rozmiarów gatunku), nie przekracza określonego odsetka naturalnego zasięgu siedliska w ocenianym obszarze.

Cel środowiskowy: tak jak cele dla cechy D6.

Cele środowiskowe dla cechy D4

Cele środowiskowe dotyczące cechy 4 zostały opracowane na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów oceny zawartego w decyzji Komisji oraz na poziomie szczegółowym dla wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich. Większość z celów odnosi się do wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach cech D1 oraz D6 i są zbieżne z celami zaproponowanymi w ramach tych cech.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D4 ustala się na rok 2022.

Cecha D4 – *Występowanie elementów morskiego łańcucha pokarmowego w ilościach i zróżnicowaniu na poziomie zapewniającym różnorodność gatunków i utrzymanie ich pełnej zdolności reprodukcyjnej.*

Cel dla cechy: Ograniczenie wpływu działalności człowieka do poziomu umożliwiającego osiągnięcie przez ekosystem stanu, w którym wszystkie elementy morskiego łańcucha troficznego będą wykazywały naturalny i stabilny poziom liczebności i różnorodności, a produktywność komponentów biotycznych gwarantuje prawidłowe funkcjonowanie sieci troficznej.

Kryterium D4C1 (podstawowe): Różnorodność (skład gatunków, a także ich względna liczebność) w grupie troficznej nie została naruszona ze względu na oddziaływania antropogeniczne.

Cel środowiskowy: Ograniczenie wprowadzania substancji biogenicznych i materii organicznej oraz skali eksploatacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej do poziomu zapewniającego zachowanie naturalnej różnorodności w grupach troficznych.

Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
B – multimetryczny wskaźnik makrozoobentosu	Cel jak dla cechy D6C5
Indeks stanu ichtiofauny (SI) dla wód przejściowych	Cel jak dla cechy D1C2

Kryterium D4C2 (podstawowe): Równowaga całkowitej liczebności między grupami troficznymi nie została naruszona ze względu na oddziaływania antropogeniczne.

Cel środowiskowy: Ograniczenie wprowadzania substancji biogenicznych i materii organicznej oraz skali eksploatacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej do poziomu gwarantującego zachowanie równowagi liczebności między grupami troficznymi.

Cecha D4 – Występowanie elementów morskiego łańcucha pokarmowego w ilościach i zróżnicowaniu na poziomie zapewniającym różnorodność gatunków i utrzymanie ich pełnej zdolności reprodukcyjnej.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dia/Dino – wskaźnik okrzemkowo-bruzdnicowy	Niezwiększanie poziomu substancji biogennych oraz materii organicznej w środowisku w celu utrzymania lub zwiększania udziału okrzemek w stosunku do udziału bruzdnic w strukturze fitoplanktonu.
Kryterium D4C3 (drugorzędne): Rozkład wielkości osobników w grupie troficznej nie został naruszony ze względu na oddziaływania antropogeniczne.	
Cel środowiskowy: Niezwiększanie presji związanej z wprowadzaniem substancji biogennych i materii organicznej oraz skali eksploatacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej do poziomu gwarantującego zachowanie naturalnego rozkładu wielkości osobników w grupie troficznej.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
MSTS – struktura wielkościowa i całkowite zasoby zooplanktonu	Cel jak dla cechy D1C6
Indeks wielkich ryb (LFI)	Cel jak dla cechy D1C3
Kryterium D4C4 (drugorzędne): Wydajność grupy troficznej nie została naruszona ze względu na oddziaływania antropogeniczne.	
Cel środowiskowy: Niezwiększanie presji związanej z wprowadzaniem substancji biogennych i materii organicznej oraz skali eksploatacji gatunków wymienionych w dyrektywie ptasiej i dyrektywie siedliskowej do poziomu gwarantującego zachowanie naturalnej wydajności grup troficznych.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Wskaźnik produktywności bielika	Cele jak dla cechy D1C3

Cechy presji

Przy opracowaniu propozycji aktualizacji zestawu celów środowiskowych dla cech presji uwzględniono przykładowe wykazy elementów ekosystemów, presji antropogenicznych i działalności człowieka odnoszących się do wód morskich wymienionych w załączniku III do dyrektywy Komisji (UE) 2017/845 z dnia 17 maja 2017 r. zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE w odniesieniu do przykładowych wykazów elementów branych pod uwagę przy opracowaniu strategii morskich (Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2017, str. 27), zwanej dalej „dyrektywą zmieniającą RDSM”.

Uwzględniono presje antropogeniczne na środowisko morskie w postaci zaburzeń lub utraty dna morskiego, wprowadzania innych substancji (np. substancji syntetycznych, substancji niesyntetycznych, radionuklidów) ze źródeł rozproszonych, źródeł punktowych, depozycji atmosferycznej i poważnych zdarzeń oraz presje związane ze sposobami użytkowania i działalnością człowieka w środowisku morskim lub mającymi wpływ na środowisko morskie, w tym:

- 1) eksploatację zasobów nieożywionych (eksploatację minerałów oraz wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego);
- 2) transport morski;
- 3) użytkowanie miejskie i przemysłowe.

Cele środowiskowe dla cechy D2

Cele środowiskowe dotyczące cechy D2 zostały opracowane na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów oceny zawartego w decyzji Komisji 2017/848. W ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich do oceny cechy 2 wykorzystano dwa wskaźniki odnoszące się odpowiednio do kryteriów D2C1 oraz D2C2, w związku z czym cel dla kryterium jest w tym przypadku równoznaczny z celem dla wskaźnika. Cele odnoszą się do wszystkich obszarów oceny.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D2 ustala się na rok 2022.

Cecha D2 – Gatunki obce wprowadzone do ekosystemów morskich w wyniku działalności człowieka utrzymują się na poziomie, który nie powoduje negatywnych zmian w tych ekosystemach.

Cel dla cechy: Ograniczanie możliwości rozprzestrzeniania się gatunków obcych introdukowanych do środowiska w wyniku działalności człowieka w celu zapewnienia występowania gatunków obcych na poziomach, które nie zaburzają struktury i funkcjonowania ekosystemu, w szczególności w odniesieniu do poszczególnych grup gatunków, obszarów szczególnie narażonych na introdukcję oraz ogólnych typów siedlisk, przez podejmowanie odpowiednich działań.

Kryterium D2C1 (podstawowe): Liczba gatunków obcych nowo wprowadzonych w wyniku działalności człowieka do środowiska naturalnego w okresie oceny (6 lat) mierzonym od roku referencyjnego, zgodnie ze wstępną oceną zgodnie z art. 8 ust. 1 RDSM, jest ograniczana do minimum i w miarę możliwości zmniejszona do zera.

Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanej z introdukcją gatunków obcych oraz ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się nowo wprowadzonych gatunków obcych z miejsc ich pierwotnej introdukcji.

Cecha D2 – Gatunki obce wprowadzone do ekosystemów morskich w wyniku działalności człowieka utrzymują się na poziomie, który nie powoduje negatywnych zmian w tych ekosystemach.

Kryterium D2C2 (drugorzędne): Duża liczebność oraz rozmieszczenie przestrzenne zadomowionych gatunków obcych, a w szczególności gatunków inwazyjnych, znacznie przyczyniających się do niekorzystnych skutków dla poszczególnych grup gatunków lub ogólnych typów siedlisk.

Cel środowiskowy: Zminimalizowanie nowych introdukcji gatunków obcych oraz skali rozprzestrzeniania gatunków nierodzimych w celu ograniczenia ich negatywnego wpływu na strukturę i funkcjonowanie ekosystemu.

Kryterium D2C3 (drugorzędne): Odsetek grup gatunków lub przestrzenny zasięg ogólnych typów siedlisk, które są niekorzystnie zmienione ze względu na gatunki obce, a zwłaszcza inwazyjne gatunki obce.

Cel środowiskowy: Ograniczenie wpływu gatunków inwazyjnych do poziomu gwarantującego jedynie minimalny poziom lub brak zauważalnego negatywnego wpływu na środowisko.

Cele środowiskowe dla cechy D3

Cele środowiskowe dotyczące cechy D3 zostały opracowane na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów oceny zawartego w decyzji Komisji 2017/848. Dodatkowo, bazując na wynikach oceny cechy D3 wykonanej w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, określono cele szczegółowe dla każdego ze stad ryb wykorzystanych w ocenie. Cele ogólne odnoszą się do wszystkich jednostek oceny cechy D3, natomiast cele szczegółowe dla stad odnoszą się do konkretnych obszarów oceny, w których dane stado występuje.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D3 ustala się na rok 2020.

Cecha D3 – Populacje wszystkich ryb i skorupiaków eksploatowanych w celach handlowych utrzymują się w bezpiecznych granicach biologicznych, wykazując strukturę wiekową i skład wielkościowy populacji świadczące o dobrym zdrowiu stad.

Cel dla cechy: Celem jest utrzymanie populacji komercyjnie eksploatowanych ryb i skorupiaków w bezpiecznych granicach biologicznych odpowiadających warunkom naturalnym przez zapewnienie eksploatacji wszystkich komercyjnie eksploatowanych stad ryb na poziomie lub poniżej poziomu maksymalnego zrównoważonego połowu zapewniającego, że wszystkie komercyjnie eksploatowane ryby znajdują się w bezpiecznych granicach biologicznych oraz przez ograniczenie lub utrzymanie eksploatacji stad ryb na poziomie zapewniającym zachowanie ich pełnej zdolności reprodukcyjnej i pełnego zakresu wieku i rozmiarów osobniczych.

Kryterium D3C1 (podstawowe): Wskaźnik śmiertelności połowowej populacji gatunków eksploatowanych w celach handlowych jest na poziomie lub poniżej poziomów pozwalających osiągnąć maksymalny podtrzymywalny połów (MSY). Należy skonsultować się z odpowiednimi organami naukowymi zgodnie z art. 26 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 22, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1380/2013”, oraz zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1139 z dnia 6 lipca 2016 r. ustanawiającym wieloletni plan w odniesieniu do stad dorsza, śledzia i szprota w Morzu Bałtyckim oraz połowów eksploatujących te stada

Cecha D3 – Populacje wszystkich ryb i skorupiaków eksploatowanych w celach handlowych utrzymują się w bezpiecznych granicach biologicznych, wykazując strukturę wiekową i skład wielkościowy populacji świadczące o dobrym zdrowiu stad.

zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2187/2005 i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1098/2007 (Dz. Urz. UE L 191 z 15.07.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 2016/1139”, które określa przedziały śmiertelności połowowej zgodne z maksymalnym zrównoważonym połowem (MSY) dla stad dorsza, śledzia oraz szprota.

Cel środowiskowy: Utrzymanie eksploatacji wszystkich komercyjnie eksploatowanych stad ryb na lub poniżej poziomu maksymalnego podtrzymywalnego połowu zapewniającego, że wszystkie komercyjnie eksploatowane gatunki ryb znajdują się w bezpiecznych granicach biologicznych.

Kryterium D3C2 (podstawowe): Biomasa stada tarłowego populacji gatunków eksploatowanych w celach handlowych jest powyżej poziomów pozwalających osiągnąć maksymalny podtrzymywalny połów. Należy skonsultować się z odpowiednimi organami naukowymi zgodnie z art. 26 rozporządzenia nr 1380/2013 oraz zgodnie z rozporządzeniem nr 2016/1139, które określa przedziały śmiertelności połowowej zgodne z maksymalnym zrównoważonym połowem (MSY) dla stad dorsza, śledzia oraz szprota.

Cel środowiskowy: Utrzymanie eksploatacji wszystkich komercyjnie eksploatowanych stad ryb na poziomie zapewniającym zachowanie ich pełnej zdolności reprodukcyjnej.

Kryterium D3C3 (podstawowe): Przekrój wiekowy i wielkościowy osobników w populacji gatunków eksploatowanych w celach handlowych wskazuje na dobry stan zdrowia populacji. Powinno się to wiązać z wysokim odsetkiem starych/dużych osobników i ograniczonymi niekorzystnymi skutkami eksploatacji dla różnorodności genetycznej.

Cel środowiskowy: Ograniczenie eksploatacji wszystkich komercyjnie eksploatowanych stad ryb do poziomu zapewniającego osiągnięcie pełnego, naturalnego zakresu wiekowego i rozmiarów osobniczych osobników w populacji.

Cele szczegółowe dla stad ryb

Stado	Cele szczegółowe dla stada
Stado szprota 22–32*	Niezwiększanie obecnego poziomu eksploatacji szprota w obszarze 22–32 w celu utrzymania malejącego trendu śmiertelności połowowej oraz co najmniej obecnej biomasy stada tarłowego.
Stado śledzia 25–29 i 32 Ex GoR*	Utrzymanie poziomu eksploatacji śledzia w obszarze 25–29 i 32 ExGoR na poziomie zapewniającym utrzymanie bieżącego lub mniejszego poziomu śmiertelności połowowej oraz co najmniej obecnej biomasy stada tarłowego.
Stado dorsza 24–32*	Utrzymanie malejącego trendu połowów dorsza w celu osiągnięcia przez stado wartości śmiertelności połowowej oraz biomasy stada tarłowego na poziomie zapewniającym utrzymanie maksymalnego podtrzymywalnego połowu.
Stado storni 24–25*	Utrzymanie poziomu połowów storni zapewniającego utrzymanie obecnego poziomu śmiertelności połowowej oraz trendu wzrostu biomasy stada tarłowego.

* obszary oceny ICES (ang. The International Council for the Exploration of the Sea, Obszary łowisk Międzynarodowej Rady Badań Morza)

Cele środowiskowe dla cechy D5

Cele zostały opracowane na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów oceny zawartego w Decyzji Komisji. Należy zwrócić uwagę, iż głównymi elementami presji wpływającymi na poziom eutrofizacji w morzu są dopływ rzeczny i atmosferyczny azotu i fosforu, które wpływają w głównej mierze na kryterium D5C1. Niemniej jednak zaproponowano również cele dla pozostałych kryteriów zgodnie z tabelą poniżej. Zaproponowane cele odnoszą się do wszystkich akwenów zastosowanych do oceny stanu środowiska Morza Bałtyckiego.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D5 ustala się na rok 2022.

Cecha D5 – <i>Do minimum ogranicza się eutrofizację wywołaną przez działalność człowieka, w szczególności jej niekorzystne skutki, takie jak straty w różnorodności biologicznej, degradacja ekosystemu, szkodliwe zakwity glonów oraz niedobór tlenu w dolnych partiach wód.</i>
Cel dla cechy: Utrzymanie dopływu rocznych ładunków azotu i fosforu wnoszonych do Morza Bałtyckiego rzekami oraz w postaci depozycji atmosferycznej poniżej maksymalnych wartości dopływu (MAI) ustalonych w ramach uzgodnień regionalnych (HELCOM), co umożliwi obniżenie stężenia substancji biogennych w morzu do poziomu nieprzekraczającego dopuszczalnych wartości progowych, które są zgodne z rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawa krajowego i Unii Europejskiej oraz które gwarantują osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu środowiska i nie powodują negatywnych skutków w postaci nadmiernego rozwoju glonów, podwyższonych stężeń chlorofilu „a” w kolumnie wody, obniżenia przejrzystości wody morskiej oraz poziomu natlenienia wód przydennych, co w konsekwencji sprzyja prawidłowemu rozwojowi siedlisk pelagicznych i bentosowych.
Kryterium D5C1 (podstawowe): Stężenia składników odżywczych nie są na poziomach, które wskazują na negatywne skutki eutrofizacji.
Cel środowiskowy: Utrzymanie obecnego malejącego trendu zmian w poziomie rocznych ładunków azotu i fosforu wnoszonych do Morza Bałtyckiego wodami Wisły, Odry, rzekami pomorskimi oraz z rejonu Przymorza oraz malejącej tendencji intensywności depozycji atmosferycznej azotu i fosforu w celu osiągnięcia obniżenia stężeń substancji biogennych do poziomów nieprzekraczających dopuszczalnych wartości progowych, które są zgodne z rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawnych krajowych i międzynarodowych oraz które gwarantują osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu środowiska.
Kryterium D5C2 (podstawowe): Stężenia chlorofilu „a” nie są na poziomach, które wskazują na negatywne skutki nadmiaru substancji biogennych.
Cel środowiskowy: Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza wpływającego na ograniczenie nadmiernego rozwoju glonów, a w konsekwencji obniżenie stężeń chlorofilu „a” w kolumnie wody poniżej dopuszczalnych wartości progowych, które są zgodne z rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawnych krajowych i międzynarodowych.
Kryterium D5C3 (drugorzędne): Liczba, zasięg przestrzenny i czas trwania szkodliwych zakwitów planktonu nie są na poziomach, które wskazują na negatywne skutki nadmiaru substancji biogennych.
Cel środowiskowy: Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza w celu ograniczenia nadmiernego rozwoju planktonu, w tym toksycznych zakwitów sinic.
Kryterium D5C4 (drugorzędne): Granica strefy eufotycznej (przejrzystość) słupa wody nie została obniżona, w związku ze wzrostem ilości glonów zawieszonych w toni wodnej, do poziomu, który wskazuje na negatywne skutki nadmiaru substancji biogennych.
Cel środowiskowy: Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu, fosforu oraz materii organicznej do morza skutkujące brakiem obniżania przejrzystości wody morskiej

Cecha D5 - Do minimum ogranicza się eutrofizację wywołaną przez działalność człowieka, w szczególności jej niekorzystne skutki, takie jak straty w różnorodności biologicznej, degradacja ekosystemu, szkodliwe zakwity glonów oraz niedobór tlenu w dolnych partiach wód.

poniżej dopuszczalnych wartości progowych, które są zgodne z rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawnych krajowych i międzynarodowych, prowadzącego do zakłócenia rozwoju roślinności podwodnej.

Kryterium D5C5 (podstawowe): Stężenie rozpuszczonego tlenu nie zostało obniżone do poziomu, który wskazuje na negatywne skutki nadmiaru substancji biogenych dla siedlisk bentosowych (w tym powiązanych gatunków fauny i flory oraz gatunków mobilnych) lub inne skutki eutrofizacji.

Cel środowiskowy: Osiągnięcie wyższego poziomu natlenienia wód przydennych, szczególnie w strefie głębokomorskiej na skutek utrzymania malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza, co przełoży się na ograniczenie występowania warunków wzmagających zużycie tlenu z wód przydennych, głównie na skutek nadmiernego wzrostu produkcji materii organicznej, co w konsekwencji spowoduje brak występowania negatywnych oddziaływań na organizmy bytujące na dnie morza i w wodach przyległych oraz ograniczy występowanie wewnętrznego nawrotowego wzbogacania ekosystemu w fosfor uwalniany z osadów.

Kryterium D5C6 (drugorzędne): Liczebność oportunistycznych glonów makroskopowych nie znajduje się na poziomach, które wskazują na negatywne skutki nadmiaru substancji biogenych.

Cel środowiskowy: Ograniczenie nadmiernego rozrastania się makroglonów oportunistycznych, prowadzącego do zakłócenia równowagi w zbiorowiskach bentosowych przez utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza.

Kryterium D5C7 (drugorzędne): Skład gatunkowy i względne rozpowszechnienie lub głębokość dystrybucji skupisk makrofitów osiągają wartości, które wskazują na brak negatywnych skutków nadmiaru substancji biogenych, w tym przez zmniejszenie przejrzystości wody.

Cel środowiskowy: Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza w celu ograniczenia niekorzystnych oddziaływań wynikających z obniżenia przejrzystości wody morskiej i zmniejszenia natlenienia wód przydennych, co przełoży się na zwiększenie udziału wieloletnich gatunków w strukturze makrofitów w miejscach ich bytowania oraz zwiększenie głębokościowego zasięgu ich występowania.

Kryterium D5C8 (drugorzędne): Skład gatunkowy i względne rozpowszechnienie skupisk makrofauny osiągają wartości, które wskazują na brak negatywnych skutków nadmiaru substancji biogenych i organicznych.

Cel środowiskowy: Utrzymanie malejącego trendu dopływu związków azotu i fosforu do morza w celu osiągnięcia poprawy stanu zbiorowisk makrozoobentosu w morzu.

Cele środowiskowe dla cechy D6

Cele środowiskowe zostały określone na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów i odnoszących się do nich wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich. Cele odnoszą się do wszystkich obszarów przeprowadzenia oceny, chyba że stwierdzono inaczej w tabeli.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D6 ustala się na rok 2022.

Cecha 6: Integralność dna morskiego utrzymuje się na poziomie zapewniającym ochronę struktury i funkcji ekosystemów oraz brak negatywnego wpływu zwłaszcza na ekosystemy bentosowe.	
Cel środowiskowy dla cechy: Ograniczenie skumulowanej presji na dno morskie do poziomu umożliwiającego funkcjonowanie siedlisk bentosowych w stopniu zbliżonym do naturalnego.	
Kryterium D6C1 (podstawowe): Zasięg przestrzenny i rozkład strat fizycznych (stała zmiana) naturalnego dna morskiego.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanych z utratą dna morskiego.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) przejściowych i przybrzeżnych: - sumaryczna powierzchnia dna zajęta przez budowle hydrotechniczne, - sumaryczna długość liniowych budowli hydrotechnicznych w obrębie dna morskiego.	Minimalizowanie powierzchni utraconego dna morskiego w obrębie JCWP w odniesieniu do wartości granicznych zawartych w opracowaniu aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.
Dla wód otwartego morza nie opracowano wskaźnika.	Minimalizowanie powierzchni utraconego dna morskiego.
Kryterium D6C2 (podstawowe): Zasięg przestrzenny i rozkład presji fizycznych zakłóceń dna morskiego.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji fizycznych związanych z zakłócaniem dna morskiego	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dla JCWP przejściowych i przybrzeżnych: - sumaryczna powierzchnia zakłóceń dna morskiego, - sumaryczna długość liniowych zakłóceń dna.	Minimalizowanie powierzchni zakłóceń dna morskiego w obrębie JCWP w odniesieniu do wartości granicznych zawartych w opracowaniu aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.
Dla wód otwartego morza nie opracowano wskaźnika.	Minimalizowanie powierzchni i częstości zakłóceń dna morskiego.
Kryterium D6C3 (podstawowe): Zasięg przestrzenny każdego typu siedliska, na które wywierany jest negatywny wpływ przez zmianę jego struktury biotycznej i abiotycznej i jej funkcji (np. w formie zmian w składzie gatunków, a także ich względnej liczebności, braku szczególnie delikatnych lub wrażliwych gatunków lub gatunków zapewniających kluczową funkcję, rozmiaru struktury gatunków) przez fizyczne zakłócenia.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji skumulowanych na siedliska.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dla JCWP przejściowych i przybrzeżnych: - powierzchnia zajęta przez budowle hydrotechniczne w stosunku do całej powierzchni JCWP przedstawiona w postaci zagregowanej jako wskaźnik zmian odporności ekosystemu (WskZM).	Minimalizowanie skumulowanej powierzchni zakłóceń dna morskiego w stosunku do powierzchni siedliska w obrębie JCWP w odniesieniu do wartości granicznych zawartych w opracowaniu aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich

Dla wód otwartego morza nie opracowano wskaźnika.	Minimalizowanie powierzchni i częstości zakłóceń dna morskiego w stosunku do powierzchni siedliska.
Kryterium D6C4 (podstawowe): Zakres utraty typu siedliska wynikający z oddziaływań antropogenicznych nie przekracza określonego odsetka naturalnego zasięgu siedliska w ocenianym obszarze.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie utraty zasięgu siedlisk w celu utrzymania zasięgu zbliżonego do naturalnego.	
Kryterium D6C5 (podstawowe): Zakres negatywnych skutków oddziaływań antropogenicznych na stan typów siedlisk, w tym zmiany ich biotycznej i abiotycznej struktury i jej funkcji (np. jej typowego składu gatunków, a także ich względnej liczebności, braku szczególnie delikatnych lub wrażliwych gatunków lub gatunków zapewniających kluczową funkcję, struktury rozmiarów gatunku), nie przekracza określonego odsetka naturalnego zasięgu siedliska w ocenianym obszarze.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie negatywnego wpływu presji antropogenicznych związanych m.in. z wprowadzaniem do środowiska substancji biogenicznych, syntetycznych, niesyntetycznych i materii organicznej w celu utrzymania prawidłowego stanu siedlisk, zwłaszcza bentosowych, w stopniu zbliżonym do naturalnego.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
B – multimetryczny wskaźnik makrozoobentosu	Ograniczenie negatywnego wpływu presji antropogenicznych związanych m.in. z wprowadzaniem do środowiska substancji biogenicznych, syntetycznych, niesyntetycznych i materii organicznej w celu przywrócenia zbliżonej do naturalnej struktury zespołów makrozoobentosu. W zakresie wprowadzania substancji cele są zbieżne z celami dla cechy D5, D8 i D9. W zakresie oddziaływania na dno morskie cele są zbieżne z celami dla kryteriów D6C1, D6C2, D6C3 oraz D7C1 i D7C2.
SM ₁ – wskaźnik stanu makrofitów	POM poza obszarami Zalewów Szczecińskiego, Kamieńskiego i Wiślanego: Ograniczenie negatywnego wpływu presji antropogenicznych związanych m.in. z wprowadzaniem do środowiska substancji biogenicznych, syntetycznych, niesyntetycznych i materii organicznej w celu przywrócenia zbliżonej do naturalnej struktury zbiorowisk makrofitów i roślin okrytozalążkowych. W zakresie wprowadzania substancji cele są zbieżne z celami dla cechy D5. W zakresie oddziaływania na dno morskie cele są zbieżne z celami dla kryteriów D6C1, D6C2, D6C3 oraz D7C1 i D7C2.
ESMIz – makrofitowy indeks stanu ekologicznego w zalewach	Zalew Szczeciński, Kamieński i Wiślany: Ograniczenie negatywnego wpływu presji antropogenicznych związanych m.in. z wprowadzaniem do środowiska substancji biogenicznych, syntetycznych, niesyntetycznych i materii organicznej w celu przywrócenia zbliżonej do naturalnej struktury zbiorowisk makrofitów.

	W zakresie wprowadzania substancji cele są zbieżne z celami dla cechy D5. W zakresie oddziaływania na dno morskie cele są zbieżne z celami dla kryteriów D6C1, D6C2, D6C3 oraz D7C1 i D7C2.
--	--

Cele środowiskowe dla cechy D7

Mimo że obydwa kryteria są kryteriami drugorzędnymi, zostały uwzględnione w aktualizacji zestawu celów, ponieważ dotyczą presji w postaci stałych zmian właściwości hydrograficznych oraz utraty dna morskiego, które wpływają nie tylko na siedliska bentosowe (cecha 6), ale także na warunki hydrograficzne w toni wodnej, co ma bezpośredni wpływ na organizmy pelagiczne oraz na transport i dystrybucję substancji w morzu.

Cele środowiskowe zostały określone na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów i szczegółowym dla wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D7 ustala się na rok 2022.

Cecha 7: Stała zmiana właściwości hydrograficznych nie powoduje negatywnego wpływu na ekosystemy morskie.	
Kryterium D7C1 (drugorzędne): Zasięg przestrzenny i rozkład stałych zmian warunków hydrograficznych (np. zmian aktywności fal, prądów, zasolenia, temperatury) dna morskiego i słupa wody związanych w szczególności z fizyczną utratą naturalnego dna morskiego.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanych ze stałymi zmianami warunków hydrograficznych.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dla JCWP przejściowych i przybrzeżnych: - sumaryczna powierzchnia dna zajęta przez budowle hydrotechniczne, - sumaryczna długość liniowych budowli hydrotechnicznych w obrębie dna i brzegu morskiego.	Minimalizowanie zasięgu przestrzennego i rozkładu stałych zmian hydrograficznych dna morskiego i słupa wody w obrębie JCWP w odniesieniu do wartości granicznych zawartych w opracowaniu aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.
Dla wód otwartego morza nie opracowano wskaźnika.	Minimalizowanie powierzchni utraconego dna morskiego.
Kryterium D7C2 (drugorzędne): Zasięg przestrzenny każdego negatywnie dotkniętego siedliska bentosowego (właściwości fizyczne i hydrograficzne oraz związane z nimi zbiorowiska biologiczne) ze względu na stałe zmiany warunków hydrograficznych.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie skumulowanych presji na siedliska.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dla JCWP przejściowych i przybrzeżnych: - powierzchnia zajęta przez budowle hydrotechniczne w stosunku do całej powierzchni JCWP przedstawiona w postaci zagregowanej jako wskaźnik zmian odporności ekosystemu (WskZM).	Minimalizowanie przestrzennego zasięgu zmian warunków hydrograficznych w stosunku do każdego negatywnie dotkniętego siedliska bentosowego w obrębie JCWP w odniesieniu do wartości granicznych zawartych w opracowaniu aktualizacji zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.
Dla wód otwartego morza nie opracowano wskaźnika.	Minimalizowanie powierzchni i częstości zakłóceń dna morskiego w stosunku do powierzchni siedliska.

Cele środowiskowe dla cech D8 i D9

Cele środowiskowe dotyczące substancji zanieczyszczających (niebezpiecznych) obecnych w środowisku morskim i stanowiących potencjalne zagrożenie dla jego funkcjonowania określono w odniesieniu do cech głównych odnoszących się do grupy substancji zanieczyszczających (niebezpiecznych) obecnych w środowisku morskim: cechy D8 i D9. Podczas opracowywania celów środowiskowych dla cech D8 i D9 uwzględniono główny cel wymieniany w segmencie Bałtyckiego Planu Działań (BSAP) w odniesieniu do substancji niebezpiecznych: zasoby Morza Bałtyckiego niezagrażone przez substancje niebezpieczne oraz operacyjne cele ekologiczne uwzględnione w tym segmencie:

- 1) stężenia substancji niebezpiecznych w niewielkim stopniu odbiegające od naturalnych;
- 2) wszystkie ryby przydatne do konsumpcji;
- 3) brak problemów zdrowotnych u zwierząt;
- 4) skażenie radioaktywne na poziomie sprzed awarii w Czarnobylu.

W opracowaniu uwzględniono również cele operacyjne wymienione w segmencie dotyczącym działalności gospodarczej na morzu, które odnoszą się do redukcji poziomów substancji zanieczyszczających w środowisku morskim:

- 1) minimalizacja zanieczyszczeń ściekami ze statków;
- 2) minimalizacja zanieczyszczenia atmosfery przez statki.

Cecha D8

Dla każdego kryterium cechy D8 określono cel środowiskowy uwzględniający wszystkie elementy wchodzące w skład tego kryterium, dodatkowo cel środowiskowy dla kryterium D8C1 został doprecyzowany przez cele środowiskowe szczegółowe, odnoszące się do wskazanych obszarów.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D8 ustala się na rok 2022.

Cecha D8 – Stężenie substancji zanieczyszczających utrzymuje się na poziomie, który nie powoduje skutków zanieczyszczenia wód morskich.	
Kryterium D8C1 (podstawowe): W obrębie wód przybrzeżnych i terytorialnych oraz poza wodami terytorialnymi stężenia substancji zanieczyszczających nie przekraczają określonych wartości progowych.	
Cel środowiskowy: Zredukowanie lub utrzymanie na obecnym poziomie dopływu substancji zanieczyszczających, pochodzących ze źródeł morskich, w tym aplikacja działań zmierzających do zminimalizowania uwolnień substancji zanieczyszczających w wyniku zdarzeń o charakterze nagłym, i lądowych, wprowadzanych do środowiska morskiego, w celu osiągnięcia lub utrzymania stężeń substancji zanieczyszczających w elementach biotycznych i abiotycznych ekosystemu morskiego na poziomach nieprzekraczających dopuszczalnych wartości progowych, poniżej których prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych skutków oddziaływania substancji niebezpiecznych na organizmy morskie jest minimalne i które są zgodne z rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawnych krajowych i międzynarodowych oraz które gwarantują osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu środowiska.	
Obszar	Cele środowiskowe szczegółowe
obszary wód przybrzeżnych i terytorialnych	Stężenia substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających, ze szczególnym uwzględnieniem substancji organicznych zachowujących się jak wszechobecne, trwałe, ulegających bioakumulacji i toksycznych, wybranych zgodnie z RDW,

	<p>wymienionych w części A załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą priorytetową”, mierzone w określonych matrycach nie przekraczają środowiskowych norm jakości (EQS) wskazanych w dyrektywie priorytetowej lub wartości progowych określonych regionalnie lub na poziomie krajowym, jeżeli nie zostały określone w dyrektywie priorytetowej.</p> <p>Stężenia wybranych zanieczyszczeń wód specyficznych dla dorzecza, wymienionych w załączniku VIII do RDW nie przekraczają wartości progowych ustanowionych zgodnie z RDW.</p> <p>Stężenia substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych (odnoszących się do JCWP wszystkich kategorii) wymienionych w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1187) nie przekraczają wartości progowych wskazanych w tym samym dokumencie.</p>
obszary morza otwartego z uwzględnieniem granic krajowych	<p>Stężenia substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających, ze szczególnym uwzględnieniem substancji organicznych zachowujących się jak wszechobecne, trwałe, ulegających bioakumulacji i toksycznych, wybranych zgodnie z RDW, wymienionych w części A załącznika I do dyrektywy priorytetowej, mierzone w określonych matrycach nie przekraczają środowiskowych norm jakości (EQS) wskazanych w dyrektywie priorytetowej lub wartości progowych określonych regionalnie lub na poziomie krajowym, jeżeli nie zostały określone w dyrektywie priorytetowej.</p> <p>Stężenia innych substancji zanieczyszczających lub grup substancji, które mogą wywoływać efekty zanieczyszczenia w regionie i które uznano na poziomie regionalnym za istotne w zakresie oceny stanu środowiska, nie przekraczają wartości progowych określonych regionalnie lub na poziomie krajowym.</p>
Kryterium D8C2 (drugorzędne): Zdrowie gatunków i stan siedlisk, takie jak ich skład gatunkowy i względna liczebność w lokalizacjach długotrwale zanieczyszczonych, nie zostały negatywnie dotknięte z powodu substancji zanieczyszczających, w tym przez skutki kumulacyjne i synergiczne.	
Obszar	Cel środowiskowy
obszary wytypowane jako narażone na długotrwałe oddziaływanie substancji zanieczyszczających	Oddziaływanie substancji zanieczyszczających na organizmy fauny i flory morskiej na różnych poziomach: molekularnym, komórkowym, tkanki, narządu, osobnika, populacji z uwzględnieniem efektów kumulacyjnych i synergicznych jest na poziomie gwarantującym prawidłowe funkcjonowanie organizmów z uwzględnieniem zachowania prawidłowych funkcji fizjologicznych i tym samym gwarantujących zachowanie prawidłowej struktury gatunków i zasięgu siedlisk.
Kryterium D8C3 (podstawowe): Zasięg przestrzenny i czas trwania znaczących zanieczyszczeń o charakterze nagłym jest minimalizowany.	
Obszar	Cel środowiskowy
Polskie obszary morskie zdefiniowane przez granice krajowe	Występowanie zanieczyszczeń o charakterze nagłym z udziałem substancji zanieczyszczających, zdefiniowanych w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2005/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze

	statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 11, z późn. zm.), w tym ropy naftowej i podobnych składników, zredukowane są do minimum przez wdrożenie stosownych działań na poziomie operacyjnym i systemów zabezpieczeń.
Kryterium D8C4 (drugorzędne): Negatywne skutki znaczących zanieczyszczeń o charakterze nagłym na zdrowie gatunków i stan siedlisk (takie jak ich skład gatunkowy i względna liczebność) są minimalizowane i w miarę możliwości eliminowane.	
Obszar	Cel środowiskowy
obszary wystąpienia zanieczyszczeń o charakterze nagłym	Oddziaływanie substancji zanieczyszczających, pochodzących z uwolnień wynikających ze zdarzeń o charakterze nagłym na strukturę gatunków (wymienionych w tabeli 1 części II decyzji Komisji 2017/848) i zasięg siedlisk (wymienionych w tabeli 2 części II decyzji Komisji), zredukowane jest do minimum przez wdrożenie działań i systemów zabezpieczeń mających na celu wyeliminowanie występowania zanieczyszczeń o charakterze nagłym.

Cecha D9

Dla każdego kryterium cechy D9 określono nadrzędny cel środowiskowy uwzględniający wszystkie elementy wchodzące w skład tego kryterium i został on doprecyzowany przez cele środowiskowe szczegółowe odnoszące się do wskazanego obszaru.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D9 ustala się na rok 2022.

Cecha D9 – <i>Poziom substancji zanieczyszczających w rybach oraz skorupiakach i mięczakach przeznaczonych do spożycia przez ludzi nie przekracza poziomów określonych w normach lub przepisach dotyczących poziomów tych substancji.</i>	
Cel środowiskowy: Zredukowanie lub utrzymanie na obecnym poziomie dopływu substancji zanieczyszczających, pochodzących z różnych źródeł morskich i lądowych wprowadzanych do środowiska morskiego w celu osiągnięcia lub utrzymania stężeń substancji zanieczyszczających w rybach i owocach morza przeznaczonych do spożycia przez ludzi na poziomach nieprzekraczających dopuszczalnych wartości, które są zgodne z normami i rekomendacjami obowiązujących obecnie aktów prawa krajowego i Unii Europejskiej i które gwarantują bezpieczeństwo spożycia oraz osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu środowiska.	
Kryterium D9C1 (podstawowe): Poziom substancji zanieczyszczających w tkankach jadalnych (mięśniach, wątrobie, ikrze, mięsie lub innych częściach miękkich) ryb i owoców morza, w tym ryb, skorupiaków, mięczaków, szkarłupni, wodorostów morskich i innych morskich roślin, złowionych lub zebranych w naturze, z wyłączeniem ryb z marikultury, nie przekracza określonych wartości progowych.	
Obszar	Cele środowiskowe szczegółowe
obszar połowu lub produkcji zgodnie z art. 38 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 1, z późn. zm.) W przypadku polskich obszarów morskich: FAO 27.3d.24 (ICES 24) FAO 27.3d.25 (ICES 25) FAO 27.3d.26 (ICES 26)	Stężenia substancji lub grup substancji zanieczyszczających wymienionych w rozporządzeniu w sprawie zanieczyszczeń w środkach spożywczych mierzone w określonych matrycach nie przekraczają dopuszczalnych poziomów definiujących wartości progowe określone w niniejszym rozporządzeniu. Stężenia innych niż wymienione w rozporządzeniu w sprawie zanieczyszczeń w środkach spożywczych substancji lub grup substancji, które mogą wywoływać efekty zanieczyszczenia w regionie i które uznano na poziomie regionalnym za istotne w zakresie oceny stanu środowiska, nie przekraczają wartości progowych określonych regionalnie lub na poziomie krajowym.

Cele środowiskowe dla cechy D10

Cele środowiskowe dotyczące odpadów obecnych w środowisku morskim i stanowiących potencjalne zagrożenie dla jego funkcjonowania określono w odniesieniu do cechy D10, dla której określono ogólny cel środowiskowy pełniący rolę nadrzędną w stosunku do celów środowiskowych określonych dla poszczególnych kryteriów odnoszących się do określonych obszarów.

Przy opracowaniu celów środowiskowych dla cechy D10 uwzględniono przykładowe wykazy elementów ekosystemów, presji antropogenicznych i działalności człowieka odnoszących się do wód morskich wymienionych w załączniku III dyrektywy zmieniającej RDSM. Uwzględniono presje antropogeniczne na środowisko morskie w postaci wprowadzania odpadów stałych (w tym mikroodpadów) oraz presje związane ze sposobami użytkowania i działalnością człowieka w środowisku morskim lub mającymi wpływ na środowisko morskie, w tym:

- 1) użytkowanie miejskie i przemysłowe;
- 2) turystykę i rekreację;
- 3) działalność rybacką;
- 4) transport morski.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D10 ustala się na rok 2022.

Cecha 10: *Ani właściwości, ani ilość odpadów znajdujących się w wodzie morskiej odpadów nie powodują szkód w środowisku wód morskich, wodach przejściowych i wodach przybrzeżnych.*

Ogólny cel środowiskowy:

Redukcja ilości nowo pojawiających się i zdeponowanych w środowisku morskim odpadów stałych, pochodzących z różnych źródeł lądowych i morskich, do poziomów gwarantujących właściwe funkcjonowanie ekosystemu, biorąc pod uwagę naturalną jego odporność, lub do całkowitego wyeliminowania nowo pojawiających się odpadów.

Kryterium D10C1 (podstawowe): Skład, ilość i rozmieszczenie przestrzenne odpadów na brzegu, w warstwie powierzchniowej słupa wody i na dnie morza utrzymują się na poziomach, które nie powodują szkód w środowisku przybrzeżnym i morskim.

Obszar	Cel środowiskowy
Polskie wody przybrzeżne Basenu Gdańskiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne wschodniego Basenu Gotlandzkiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego wraz z obszarem brzegowym, Basen Bornholmski, Wschodni Basen Gotlandzki, Basen Gdański	Osiągnięcie trendów malejących liczby odpadów stałych, z wyjątkiem mikroodpadów zaliczonych do jednej z kategorii: sztuczne materiały polimerowe, guma, tkanina/materiały włókiennicze, papier/karton, przetworzone/obrobione drewno, metal, szkło/ceramika, chemikalia, odpady niezidentyfikowane i odpady spożywcze występujących na linii brzegowej, pływających na powierzchni wody oraz zdeponowanych na dnie morskim ze szczególnym uwzględnieniem odpadów charakteryzujących się wyjątkową szkodliwością lub bardzo długim okresem degradacji przez podjęcie właściwych działań obejmujących odpowiednie prawodawstwo, usuwanie odpadów, ale również przez właściwą edukację i zwiększenie świadomości społeczeństwa.

Kryterium D10C2 (podstawowe): Skład, ilość i rozmieszczenie przestrzenne mikroodpadów na brzegu, w warstwie powierzchniowej słupa wody i w osadzie na dnie morza utrzymują się na poziomach, które nie powodują szkód w środowisku przybrzeżnym i morskim.	
Obszar	Cel środowiskowy
Polskie wody przybrzeżne Basenu Gdańskiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne wschodniego Basenu Gotlandzkiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego wraz z obszarem brzegowym, Basen Bornholmski, Wschodni Basen Gotlandzki, Basen Gdański	Osiągnięcie trendów malejących liczby mikroodpadów, czyli cząstek o rozmiarach poniżej 5 mm sklasyfikowanych w dwóch kategoriach: sztuczne materiały polimerowe i inne występujące na linii brzegowej, w wodzie powierzchniowej oraz w osadach morskich przez podjęcie właściwych działań obejmujących odpowiednie prawodawstwo w zakresie stosowania mikrocząstek w przemyśle oraz usuwania ich na etapie oczyszczania ścieków, usuwania odpadów ze środowiska morskiego będących źródłem wtórnych mikrocząstek, ale również przez działania obejmujące właściwą edukację i zwiększenie świadomości społeczeństwa.
Kryterium D10C3 (drugorzędne): Ilość odpadów i mikroodpadów połkniętych przez zwierzęta morskie utrzymuje się na poziomie, który nie wpływa negatywnie na zdrowie odnośnych gatunków.	
Obszar	Cel środowiskowy
Polskie wody przybrzeżne Basenu Gdańskiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne wschodniego Basenu Gotlandzkiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego wraz z obszarem brzegowym, Basen Bornholmski, Wschodni Basen Gotlandzki, Basen Gdański	Osiągnięcie trendów malejących liczby odpadów i mikroodpadów sklasyfikowanych w dwóch kategoriach: sztuczne materiały polimerowe i inne, połkniętych przez zwierzęta morskie reprezentujące gatunki występujące w danym rejonie należące do grup: ptaków, ssaków, gadów, ryb lub bezkręgowców, przez realizację celów wskazanych dla kryteriów D10C1 i D10C2.
Kryterium D10C4 (drugorzędne): Liczba poszczególnych osobników każdego gatunku, które doznały negatywnych skutków z powodu odpadów, np. w wyniku zaplątania się, innych rodzajów uszkodzeń ciała, wpływu na zdrowie lub śmierci.	
Obszar	Cel środowiskowy
Polskie wody przybrzeżne Basenu Gdańskiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne wschodniego Basenu Gotlandzkiego wraz z obszarem brzegowym, Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego wraz z obszarem brzegowym, Basen Bornholmski, Wschodni Basen Gotlandzki, Basen Gdański	Ograniczenie do minimum liczby osobników należących do wybranych gatunków ptaków, ssaków, gadów, ryb lub bezkręgowców, które doznały negatywnych skutków, w postaci zmian zdrowotnych lub śmierci, wynikających z obecności odpadów, z uwzględnieniem mikroodpadów w środowisku morskim (np. w wyniku poślgnięcia odpadów czy zaplątania), przez realizację celów wskazanych dla kryteriów D10C1 i D10C2.

Cele środowiskowe dla cechy D11

Proponuje się ustalenie ogólnych celów środowiskowych dotyczących antropogenicznego hałasu podwodnego w środowisku morskim, gdyż stanowi on potencjalne, istotne zagrożenie dla organizmów zwierzęcych bytujących w morzu, mimo braku ustalonych wartości progowych na poziomie europejskim.

Cele środowiskowe zostały określone na poziomie ogólnym dla każdego z kryteriów i odnoszących się do nich wskaźników wykorzystanych do oceny w ramach aktualizacji wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich. Cele odnoszą się do wszystkich obszarów przeprowadzenia oceny.

Termin osiągnięcia celów środowiskowych dla cechy D11 ustala się na rok 2022.

Cecha 11: Wprowadzenie do wód morskich energii, w tym podmorskiego hałasu, utrzymuje się na takim poziomie, że nie powoduje ono negatywnego wpływu na środowisko wód morskich.	
Kryterium D11C1 (podstawowe): Rozmieszczenie przestrzenne, zakres czasowy i poziomy dźwięku impulsowego w wodzie związanego z działalnością człowieka nie osiągają poziomów mających negatywny wpływ na populacje zwierząt morskich.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanych z czasowym i przestrzennym występowaniem w morzu dźwięków impulsowych związanych z działalnością człowieka, powyżej poziomów mających negatywny wpływ na populacje zwierząt morskich.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Dźwięk impulsowy: - czas trwania w roku kalendarzowym emisji dźwięku impulsowego, jego występowanie w ciągu roku, - rozkład przestrzenny na ocenianym obszarze. Nie zostały ustalone wartości progowe dla tych poziomów na szczeblu unijnym, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej lub podregionalnej.	Ograniczenie częstości i zasięgu występowania dźwięków impulsowych, szczególnie w rejonach bytowania ssaków morskich oraz w okresach tarła dorsza i śledzia, w szczególności przekraczających ustalone wartości progowe, gdy zostaną one ustalone na szczeblu Unii Europejskiej, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej lub podregionalnej.
Kryterium D11C2 (podstawowe): Rozmieszczenie przestrzenne, zakres czasowy i poziomy ciągłych dźwięków o niskiej częstotliwości w wodzie związanych z działalnością człowieka nie osiągają poziomów mających negatywny wpływ na populacje zwierząt morskich.	
Cel środowiskowy: Ograniczenie presji związanych z czasowym i przestrzennym występowaniem w morzu ciągłych dźwięków o niskiej częstotliwości związanych z działalnością człowieka, powyżej poziomów mających negatywny wpływ na populacje zwierząt morskich.	
Wskaźnik	Cele szczegółowe dla wskaźnika
Ciągły dźwięk o niskiej częstotliwości: - średni roczny poziom dźwięku lub innych odpowiednich wskaźników czasowych na jednostkę powierzchni, - rozkład przestrzenny i zasięg (% , km ²) dźwięków na ocenianym obszarze. Nie zostały ustalone wartości progowe dla tych poziomów na szczeblu unijnym, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej lub podregionalnej.	Redukcja zasięgu i występowania hałasu spowodowanego żeglugą morską, szczególnie w rejonach bytowania ssaków morskich oraz w okresach tarła dorsza i śledzia, w szczególności przekraczającego ustalone wartości progowe, gdy zostaną one ustalone na szczeblu unijnym, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej lub podregionalnej.